

22.06.2023

Zjazd Konferencji Polonistyk Uniwersyteckich

Dziekani wydziałów nauk humanistycznych, dyrektorzy i pracownicy jednostek polonistycznych obradowali w dniach 16–17 czerwca podczas zjazdu Konferencji Polonistyk Uniwersyteckich. Gospodarzem tegorocznych obrad był Wydział Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

Tegoroczne zebranie zdominowała szeroko dyskutowana w ostatnim czasie, między innymi podczas ubiegłorocznego Zjazdu Polonistów, jak też tegorocznej Konferencji Programowej Ku Nowej Polonistyce, kwestia wpisania „polonistyki” na listę dyscyplin uniwersyteckich.

Spotkanie otworzyli: dr hab. Anna Fidelus, prof. ucz., prorektor ds. studenckich i kształcenia UKSW, dr hab. Dorota Kielak, prof. ucz., dziekan Wydziału Nauk Humanistycznych UKSW oraz prof. dr hab. Tomasz Mizerkiewicz, Przewodniczący Konferencji Polonistyk Uniwersyteckich, dziekan Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej UAM.

Prof. Anna Fidelus (w środku), Prof. Dorota Kielak, Prof. Tomasz Mizerkiewicz

W spotkaniu wzięli udział: prof. dr hab. Tomasz Mizerkiewicz; dr hab. Dorota Kielak; dr hab. Joanna Zajkowska, prof. ucz., prodziekan Wydziału Nauk Humanistycznych UKSW; dr Karolina Ziolo-Pużuk, prodziekan ds. studenckich WNH UKSW; dr hab. Anna Szczepan-Wojnarska, prof. ucz., Dyrektor Instytutu Literaturoznawstwa UKSW; dr hab. Anna Kozłowska, prof. ucz., dyrektor Instytutu Językoznawstwa UKSW; dr hab. Ewa Szczeglacka-Pawłowska, prof. ucz., UKSW; dr hab. Paweł Stangret, prof. ucz., Wicedyrektor Instytutu Literaturoznawstwa UKSW; dr hab. Elżbieta Winiecka, prof. UAM, Dyrektor Instytutu Filologii Polskiej UAM; dr hab. Małgorzata Sokalska, prof. UJ, Prodziekan ds. dydaktycznych UJ; dr hab. prof. UP Piotr Kołodziej, Dyrektor Instytutu Filologii Polskiej UP im. KEN w Krakowie; dr hab. Marzena Błasiak-Tytuła prof. UP, Zastępca dyrektora IFP UP; prof. dr hab. Violetta Wejs-Milewska, prof. ucz., Prodziekan ds. strategii rozwoju Uniwersytetu w Białymstoku; dr hab. Dariusz Skórczewski, prof. KUL, Dziekan Wydziału Nauk Humanistycznych KUL; dr hab. Danuta Kowalska, prof. ucz., Dyrektor Instytutu Filologii Polskiej i Logopedii, Uniwersytet Łódzki; prof. dr hab. Rafał Zarębski, Zastępca dyrektora Instytutu Filologii Polskiej i Logopedii, UŁ; dr hab. Mariusz Leś, prof. ucz., Zastępca Dyrektora Kolegium Literaturoznawstwa Uniwersytetu w Białymstoku; dr hab. Grzegorz Marzec, prof. IBL, Dyrektor IBL PAN; dr hab. Wojciech Śmieja, prof. UŚ, Dyrektor kierunku „Filologia polska” (UŚ); dr hab. Dariusz Szczukowski, prof. UG, Dyrektor Instytutu Filologii Polskiej UG; prof. dr hab. Witold Sadowski, Dyrektor Instytutu Literatury Polskiej UW; dr hab. Marek Bernacki, Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej; dr hab. Tomasz Tomasik, prof. ucz., Uniwersytet Pomorski w Słupsku; dr hab. Anna Podstawka prof. KUL, Sekretarz Konkursu im. Czesława Zgorzelskiego, KUL; dr hab. Katarzyna Janus, prof. UJD, Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie.

W pierwszym dniu zjazdu uczestnicy rozmawiali głównie o sytuacji polonistyki uniwersyteckiej – w wymiarze dydaktycznym i naukowym – w obliczu wprowadzonych zmian prawnych. Podkreślono m.in., że po wprowadzeniu dyscypliny polonistyka do ministerialnego wykazu dyscyplin nie wszystkie ośrodki mogły sobie pozwolić na ukonstytuowanie kolejnej dyscypliny bez poważnego uszczerbku dla dotychczas uprawianych tam dyscyplin (głównie językoznawstwa i literaturoznawstwa). Obecnie cztery polonistyki (UJ, UG, UAM, UŚ) złożyły wnioski do Rady Doskonałości Naukowej o nadanie im uprawnień do doktoryzowania i habilitowania w dyscyplinie polonistyka. Uznano, że są to ośrodki, które wzięły na siebie odpowiedzialność za dobrą przyszłość tej dyscypliny. Poddano krytyce nieporządek legislacyjny towarzyszący wprowadzeniu nowej dyscypliny, bardzo krytycznie oceniono przyznanie polonistyce kosztochłonności 1.0 mimo dwóch pism skierowanych w tej sprawie do MEiN przez Konferencję Polonistyk Uniwersyteckich. Uznano, że polonistyki nadal będą pozbawione strategicznego wsparcia ze strony państwa. Zauważone zostało zagrożenie dla tych ośrodków, w których nie będzie na razie rad naukowych polonistyki – w razie wizytacji PKA może się okazać, że zostanie im wytknięte prowadzenie dydaktyki na kierunku, dla którego nie ma się jeszcze rady naukowej. W tej sprawie KPU zdecydowała się przygotować pismo

uprzedzające ewentualne problemy, pismo zostanie przesłane do MEiN oraz Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Ponadto rozważano m.in. możliwość utworzenia pisma upowszechniającego na świecie wiedzę o badaniach polonistycznych „Journal of Polish Studies”.

Po zakończonych obradach uczestnicy spotkania mieli okazję odwiedzić gmach Biblioteki Narodowej, gdzie Dyrektor dr Tomasz Makowski wraz z zespołem ekspertów opiekujących się zbiorami specjalnymi zaprezentował bardzo cenne rękopisy (J. Kochanowskiego, C.K. Norwida, K.K. Baczyńskiego, Cz. Miłosza i in.), omówił zasady ich przechowywania oraz politykę pozyskiwania nowych rękopisów.

Sobotnie obrady rozpoczęła Prof. Dorota Kielak przypomnieniem historii UKSW jako uczelni publicznej oraz uchyliła kulisy powstania polonistyki „bielańskiej”, podkreślając zaangażowanie kolejnych rektorów uczelni, a także Profesora Teresy Kostkiewiczowej i Profesora Tomasza Chachulskiego. Rozmowy ogniskowały się wokół różnorodnych rozwiązań praktycznych stosowanych w organizacji kształcenia polonistycznego. Przedstawione referaty były punktem wyjścia do dyskusji między innymi o tym, czy jest możliwe (i potrzebne) ujęcie w programach studiów polonistycznych pełni zagadnień dotyczących historii literatury oraz gramatyki języka polskiego w kontekście modelu 3+2, przy jednoczesnym obserwowanym spadku kompetencji literaturoznawczych i językowych absolwentów szkół średnich. Przedstawiciele polonistyk krajowych podzielili się rozwiązaniami stosowanymi w poszczególnych jednostkach, takimi jak wprowadzanie laboratoriów literatury czy modułów poświęconych kluczowym kompetencjom polonistycznym. Rozmawiano również o problemie kształcenia na specjalizacjach nauczycielskich i praktykach nauczania języka polskiego w szkołach. Rozważano pomysł utworzenia odrębnych studiów nauczycielskich. Środowisko polonistów z entuzjazmem przyjęło również postulaty wprowadzania do programów nauczania zagadnień związanych z literaturą dla dzieci i młodzieży.

W wystąpieniu wieńczącym drugi dzień Zjazdu Prof. Anna Podstawka przedstawiła bieżące informacje dotyczące Konkursu im. Czesława Zgorzelskiego, podkreślając zasługi małżonki Profesora – Zofii Zgorzelskiej – we wspieraniu organizatorów wydarzenia.

Na zakończenie Zjazdu uczestnicy pod opieką przewodnika zwiedzili kościół klasztorny kamedułów bielańskich oraz słynne domki kamedulskie.

Kolejny Zjazd Konferencji Polonistyk Uniwersyteckich – połączony z galą wręczenia nagród w Konkursie im. Czesława Zgorzelskiego – odbędzie się w Lublinie, w dniach 23–24 października 2023 roku.

Linki:

- <https://www.bn.org.pl/aktualnosci/4991-uczestnicy-zjazdu-konferencji-polonistyk-uniwersyteckich-w-bibliotece-narodowej.html>
- <https://uniwersyteckie.pl/opinie/powrot-polonistyki>

Słowa kluczowe: polonistyka, filologia polska, KPU, językoznawstwo, literaturoznawstwo

Autor: Tomasz Cezary Mizerkiewicz

Autor: Piotr Bordzoł